

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Практика виробнича психологічна
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій. Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Розробник(и)	Улунова Ганна Євгенівна, Тарасова Тетяна Борисівна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр	16 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 150 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Організаційна психологія"
Передумови	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Виробнича психологічна практика є двохкомпонентною та складається з: 1) виробничої психологічної практики в організаціях, яка передбачає здобуття магістрантами загальних та спеціальних компетентностей, необхідних організаційному психологу для надання психологічної допомоги керівництву та персоналу організацій, а також забезпечення діяльності та розвитку організацій; 2) асистентської практики у ЗВО, метою якої є набування здобувачами компетентностей самостійної педагогічної діяльності.

4. Зміст освітнього компонента

Завдання виробничої психологічної практики в організаціях. Рівень діяльності – ознайомчий:

- вивчення особливостей професійної діяльності організаційного психолога;
- аналіз внутрішньої структури організації та надання рекомендацій щодо її оптимізації. Рівень діяльності – виконавчий:
- психодіагностичне дослідження психологічних особливостей персоналу та / або керівництва організацій (за темою дослідження або за запитом);
- психоконсультація персоналу та / або керівництва організацій;
- психотерапевтична допомога персоналу та / або керівництву організацій;
- оцінка рівня власної професійної компетентності та формулювання запиту щодо професійного розвитку. Завдання

асистентської практики у ЗВО. Навчальна робота. Рівень діяльності – ознайомчій: • вивчення ОПП та навчальних планів підготовки бакалаврів; • вивчення силабусів психологічних дисциплін навчального плану підготовки бакалаврів; • відвідування магістрантом занять викладачів та одногрупників з подальшим аналізом та пропозиціями. Рівень діяльності – виконавчій: • самостійне проведення 1 лекційного заняття; • самостійне проведення 2 практичних занять; • самоаналіз проведених занять. Методична робота. Рівень діяльності – ознайомчій: • вивчення методичного забезпечення з психологічних навчальних дисциплін; • вивчення структури та змісту навчально-методичних комплексів з психологічних дисциплін, принципів їх складання; • вивчення методичної літератури і державних освітніх стандартів підготовки бакалаврів з психології; • відвідування засідання методичного семінару кафедри. Рівень діяльності – виконавчій: • підбір і аналіз основної та додаткової літератури відповідно до тематики і цілей запланованих лекційних та практичних занять; • розробка повного тексту 1 лекційного заняття; • розробка планів-конспектів 2 практичних занять; • підготовка навчально-методичних матеріалів для проведення запланованих занять; • підготовка контрольно-вимірювальних матеріалів для запланованих практичних занять; • підготовка комплексу наочності для запланованих лекційних та практичних занять. Виховна робота. Рівень діяльності – ознайомча. • знайомство з змістом та формами виховної роботи з студентами на кафедрі та факультеті; • знайомство з роботою студентського самоврядування; • знайомство з планами роботи кураторів студентських груп; • знайомство з змістом та формами профорієнтаційної роботи викладачів та студентів на кафедрі та факультеті. Рівень діяльності – виконавчій: • розробка плану-конспекту одного заняття «кураторської години»; • прийняття участі у профорієнтаційних заходах кафедри, факультету; • прийняття участі в організації та проведенні заходів волонтерського руху. Організаційна робота. Рівень діяльності – ознайомчій: • знайомство зі структурою факультету, викладацьким складом кафедри; • знайомство з посадовими обов'язками і правами викладачів ЗВО, правилами внутрішнього розпорядку ЗВО, документами, що регламентують навчальний процес; • відвідування засідання кафедри. Рівень діяльності – виконавчій: • складання індивідуального плану практики; • рішення з керівником практики організаційних питань щодо його реалізації; • написання звітних документів з педагогічної практики. Науково-дослідна робота. Рівень діяльності – ознайомчій: • знайомство зі змістом та формами наукової роботи викладачів та студентів на кафедрі та факультеті; • відвідування засідання наукового семінару кафедри; • знайомство з роботою Психологічної служби та центрів при кафедрі. Рівень діяльності – виконавчій: • організація і проведення наукового дослідження зі студентами в рамках виконуваних ними науково-дослідних робіт; • участь у проведенні запланованих кафедрою заходів (робота студентських наукових гуртків, проблемних груп тощо).

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Здійснювати пошук, опрацювання, аналіз та відбір професійно важливої інформації із різних наукових джерел та практичного досвіду.
PH2	Емпірично досліджувати феномени організаційної психології із застосуванням валідних та надійних методів.
PH3	Узагальнювати результати емпіричного дослідження феноменів організаційної психології та формулювати теоретичні висновки.

PH4	Аналізувати внутрішню структуру організації, робити психологічний прогноз щодо розвитку організації.
PH5	Розробляти та реалізовувати програми індивідуальних психологічних інтервенцій (психотерапія, консультування).
PH6	Розробляти конспекти лекційних та практичних занять, "кураторської години", реалізовувати навчально-виховну діяльність, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
PH7	Розуміти структуру освітніх програм та навчальних планів, аналізувати зміст силабусів та навчально-методичних комплексів.
PH8	Презентувати результати практичної діяльності у писемній та усній формах, відповідати на питання фахового середовища.
PH9	Формувати індивідуальну освітню траєкторію, підвищувати власну кваліфікацію через неформальну освіту.
PH10	Дотримуватися етичного кодексу психолога.
PH11	Обирати та використовувати науково-обґрунтовані підходи та методи до вирішення професійних завдань.
PH12	Здійснювати адаптацію та модифікацію психодіагностичних / психоконсультативних / психотерапевтичних методів та методик до конкретних ситуацій професійної діяльності організаційного психолога.
PH13	Розробляти рекомендації щодо оптимізації внутрішньої структури організації.
PH14	Визначати окремі показники та чинники психічного благополуччя працівників організації у транзитивному суспільстві.

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 053 Психологія:

ПР1	Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР2	Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПР3	Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР4	Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПР5	Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР6	Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР7	Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8	Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9	Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР10	Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ПР11	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР12	Розробляти та реалізовувати психологічні технології підвищення ефективності функціонування організацій у транзитивному суспільстві.
ПР13	Комплексно забезпечувати збереження та покращення психічного благополуччя працівників організації у транзитивному суспільстві.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує освітній компонент:

СН1	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СН2	ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
СН3	ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СН4	ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
СН5	ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
СН6	ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СН7	ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
СН8	ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

8. Види навчальної діяльності

НД1	Практична робота на базі практики над виконанням програми виробничої практики.
НД2	Написання звіту з практики, що передбачає виконання програми виробничої практики.
НД3	Представлення результатів виробничої практики (презентація, захист).

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Практикоорієнтоване навчання
МН2	Самостійне навчання
МН3	Навчання на основі досвіду.

Вибір методів викладання обумовлений необхідністю забезпечення трансформації знань та

умінь, здобутих під час опанування навчальних дисциплін ОПП "Організаційна психологія", у досвід професійної діяльності організаційного психолога та викладача психології у ЗВО.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та настанови викладача, що керує практикою.	Перед початком практики виробничої психологічної обов'язковим є проведення настановчої конференції.	До початку практики виробничої психологічної.	Усне спілкування.
МФО2 Консультації та настанови щодо написання звіту, формування презентації.	Здобувач може звернутися до керівника практики за консультацією щодо реалізації завдань, написання звіту та підготовки презентації до звіту з практики виробничої психологічної.	Впродовж практики.	Усне спілкування. Електронна пошта.
МФО3 Обговорення та взаємооцінювання виконаних завдань практики.	Звітна конференція з практики виробничої психологічної передбачає прилюдний виступ здобувача щодо результатів практики, а також відповідь на запитання присутніх.	За розкладом.	Усне спілкування.

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Оцінювання повноти виконання індивідуального плану	На початку практики виробничої психологічної здобувач складає та узгоджує індивідуальні плани з двох складових практики.	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування

МСО2 Оцінювання ґрунтовності аналізу професійної діяльності організаційного психолога	Здобувач складає аналіз професійної діяльності організаційного психолога за визначеною схемою (див. метод. рекомендації)	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО3 Оцінювання обґрунтованості рекомендацій щодо оптимізації внутрішньої структури організації на її основі аналізу	Здобувач аналізує внутрішню структуру організації за визначеною схемою (див. метод. рекомендації) та формує рекомендації щодо її оптимізації.	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО4 Оцінювання коректності та логічності опису результатів психодіагностичного дослідження	Здобувач проводить психодіагностичне дослідження та описує отримані результати.	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО5 Оцінювання доцільності використаних методів психологічної допомоги проблемі звернення та їх практична реалізація	Здобувач вносить інформацію про надані види психологічної допомоги у таблиці за визначеною формою (див. метод. рекомендації).	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО6 Оцінювання відповідності неформальної освіти змісту практики	Здобувач самостійно обирає вид та зміст неформальної освіти. Обов'язковим є надання сертифікту.	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО7 Оцінювання якості виконання методичних розробок	До звіту додаються методичні розробки здобувача: конспекти 1 лекційного заняття, 2 практичних занять, кураторської години	За розкладом	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО8 Оцінювання якості проведення лекційних та практичних занять, «кураторської години»	Оцінювання здійснює викладач, який був присутнім на заняттях.	За розкладом.	Атестаційний лист. Усне спілкування.
МСО9 Оцінювання професійних якостей магістранта-практиканта	ОК виконує виховну функцію, яка полягає у формуванні у здобувача таких якостей, як дисциплінованість, відповідальність, ініціативність, творчість, самостійність, працьовитість.	За розкладом.	Атестаційний лист. Усне спілкування.

МСО10 Оцінювання якості оформлення звітної документації та виступу на підсумковій конференції	Здобувач готує звітну документацію та виступає на звітній конференції.	За розкладом.	Атестаційний лист. Усне спілкування.
--	--	---------------	--------------------------------------

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перекладання з метою підвищення оцінки
2 семестр		100 балів		
МСО1. Оцінювання повноти виконання індивідуального плану		6		
	2x3	6	4	Ні
МСО2. Оцінювання ґрунтовності аналізу професійної діяльності організаційного психолога		5		
		5	3	Ні
МСО3. Оцінювання обґрунтованості рекомендацій щодо оптимізації внутрішньої структури організації на її основі аналізу		5		
		5	3	Ні
МСО4. Оцінювання коректності та логічності опису результатів психодіагностичного дослідження		12		
		12	8	Ні
МСО5. Оцінювання доцільності використаних методів психологічної допомоги проблемі звернення та їх практична реалізація		12		
		12	8	Ні
МСО6. Оцінювання відповідності неформальної освіти змісту практики		20		
	2x10	20	10	Ні
МСО7. Оцінювання якості виконання методичних розробок		13		
		13	10	Ні
МСО8. Оцінювання якості проведення лекційних та практичних занять, «кураторської години»		15		

		15	8	Ні
МСО9. Оцінювання професійних якостей магістранта-практиканта		6		
		6	2	Ні
МСО10. Оцінювання якості оформлення звітної документації та виступу на підсумковій конференції		6		
		6	4	Ні

Перескладання результатів практики не допускається, але здобувач зобов'язаний виконати всі визначені програмою практики завдання не менше, ніж на 60%. Здобувач не допускається до захисту практики, якщо не представив звіт з практики.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційні засоби: навчальна, методична та наукова література.
ЗН2	Технічні засоби: комп'ютерна техніка, мультимедійні засоби.

Засоби навчання забезпечуються базами практики.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 296 с.
2	Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: Вид-во ВНАУ, 2020. 208 с.
3	Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с.
4	Практика переддипломна: методичні вказівки / укладачі: Т. Б. Тарасова, Г. Є. Улунова. Суми : Сумський державний університет, 2023. 30 с.
5	Тарасова Т. Б. Методика навчання психології у вищій школі : навчальний посібник. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 361 с.
Допоміжна література	
1	Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навчально-методичний посібник / за заг. редакцією проф. В. Стинської, доц. Л. Прокопів. Івано-Франківськ : ПНУ імені Василя Стефаника, 2021. 430 с.
2	Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. Київ : Вид-во КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3	Гуляс І. А. Методика викладання психології : Київ : «Людмила», 2018. 403 с.
4	Креденцер О. В. Психологія розвитку підприємницької активності персоналу освітніх організацій : монографія. Київ : Логос, 2019. 320 с.
5	Митник О. Я. Побудова розвивального освітнього середовища у процесі електронного навчання у ЗВО. Психологічний журнал. 2022. № 8. С. 56-62.

6	Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
7	Психологія вищої школи : підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пашенко, Я. Г. Невідома. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2015. 405 с.
8	Свидрук І.І., Турянський Ю.І., Миронов Ю.Б. Організаційна поведінка Підручник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2022. 352 с.
9	Стражнікова І. В. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во НАІР, 2018. 120 с.
10	Тарасова Т. Б. Особливості емоційної сфери студентів першого курсу закладу вищої освіти. Габітус: науковий журнал. 2022. №33. С. 164-169.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Загальні засади педагогіки і психології вищої школи. URL: http://psychology.univer.kharkov.ua/news2021/NMKPED/PEDAGOGIKAPSIHOLOGIYAVH/UK%20.pdf
2	Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

12. Бази практики

Зміст та завдання виробничої психологічної практики передбачають два види баз практики: 1) організації різних видів та форм власності, що забезпечать отримання здобувачеві фахових компетентностей організаційного психолога; 2) заклади вищої освіти, що забезпечать отримання здобувачеві викладацьких компетентностей. СумДУ має укладені договори з широкою базою практик для проходження виробничої психологічної практики в організаціях. Базою асистентської практики як складової практики виробничої психологічної є СумДУ.

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;

- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Використання штучного інтелекту дозволяється при підготовці матеріалів до лекційних та практичних занять, кураторської години тощо, але потребує додаткової перевірки з інших джерел щодо коректності отриманої інформації. Використання штучного інтелекту заборонено при виконанні психодіагностичних завдань, кількісній та якісній обробці його результатів, написанні звітності. У такому випадку використання штучного інтелекту розглядається як порушення академічної доброчесності та тягне за собою визначену відповідальність.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

Дозволяється використання джерел відкритого доступу за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначає керівник практики від підприємства (організації, установи).

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від керівника практики програму проходження практики та методичні рекомендації щодо оформлення звіту.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.